

Guillem López Casasnovas, economista

“Els negocis que han abusat pujant preus sense millorar la seva qualitat patiran, i segurament viurem una neteja de l’oferta a Menorca”

Per Llorenç Allès

El Iris té cada estiu una cita amb l'economista menorquí de capçalera. Guillem López Casasnovas és un dels fixes en l'agenda d'entrevistes d'estiu, perquè la seva visió aporta llum a l'incert panorama econòmic, i perquè des de l'òptica menorquina ajuda a entendre la realitat en què ens movem. Als seus 68 anys, el ciutadellenc ha travessat un any complicat a nivell personal amb la pèrdua de la mare i del seu germà Joan, però ha mantingut la seva activitat professional. És president del Consell Assessor en Política Econòmica de Catalunya, segueix formant part del Patronat de la Junta Constructora de la Sagrada Família (pronosticant que el 2026 el temple estarà pràcticament acabat), continua al capdavant de la Fundació del Teatre Lliure de Barcelona i amb les seves col.laboracions als majors diaris catalans...

I açò sí, des d'aquest proper curs ja no impartirà classes a la Universitat Pompeu Fabra, on li han encarregat la gestió de l'àrea docent d'Economia i Gestió Pública i la direcció del Centre de Recerca d'Economia de la Salut. Avorriment és una paraula que no té cabuda al seu diccionari.

Vostè és el nostre economista de capçalera, i com cada estiu, li demanem en quin moment econòmic ens trobam. Sobretot perquè ens parlaven d'una crisi que damunt les xifres oficials no existeix, però que a moltes cases sembla que sí que noten...

A nivell internacional no hi ha crisi econòmica, perquè hi ha països que van disparats, com la Índia i alguns països d'Àfrica que reben transferències de la Xina, que hi inverteix els seus excedents comercials. A nivell europeu, qui s'ho passa

conjunturalment malament és Alemanya, que és el país més proper ara a una crisi econòmica, és a dir, encadenar tres trimestres sense creixement. La traducció política d'açò és més complicada, i ens afecta. Cal tenir en compte que si a Alemanya les coses no li van bé i Espanya i altres països continuen gastant el que no ingressen, ressorgiran les queixes perquè entenen que ells estan pagant les factures dels que gasten a compte d'allò que ells han finançat. És cert que aquesta liquiditat la ha generada el Banc Central Europeu (BCE), però la responsabilitat sobre els balanços del BCE té a veure amb el pes econòmic de cada país dins l'euro, i la quota més gran la té Alemanya. A Espanya ens hem acostumat a gastar amb els doblers dels demés, que són els del rescat financer inicial, els de la Covid després i els dels fons de transformació i resiliència Next Generation. Pedro Sánchez ha viscut una època daurada perquè li han finançat tots els dèficits que ha generat. Si a Alemanya la situació no millora és probable que es qüestionari que s'ajudi tant a Europa quan no han resolt els deures a casa seva i comencin a demanar consolidació fiscal als països gastadors. I noltros patirem. Espanya mentre, continua fent el viu-viu. Primer vam tenir un boom molt gran de consum alimentada per la baixada de l'estalvi, que havia tingut una acumulació impressionant amb els ERTOS i la impossibilitat de gastar, amb mercats tancats i amb por sobre la durada de la pandèmia. Quan va acabar la Covid, la gent va esclatar, viatjant i consumint moltíssim. Ara aterrem a Menorca: l'any passat es va notar molt, quan es

va traduir aquella despesa amb una demanda externa i interna irrepètible. La nostra resposta al boom de l'any passat ha estat obrir encara més oferta turística i pujar preus. En el sector hotelier, la pujada ha estat molt important. Degut a açò, la gent que ha vingut tot i aquesta pujada de preus ha tingut menys doblers per pagar cotxes de lloguer o anar a restaurants. Enguany serà un any de transició, i tant de bo serveixi només per fer

neteja. Els qui han abusat pujant preus sense que açò es correspongui amb una millor qualitat, patiran.

**“LA POLÍTICA FISCAL DE MOLTS ESTATS
ÉS EXPANSIVA, ES GASTA MÉS DEL QUE
S'INGRESSA, I AÇÒ GENERA INFLACIÓ.
PER L'ALTRA BANDA, LA POLÍTICA
MONETÀRIA CONJUNTA, DEL BCE, POSA EL
FRE AMB LA PUJADA DE TIPUS D'INTERÈS.
AQUESTA POLÍTICA ECONÒMICA ÉS
CONTRADICTÒRIA. NO TOTA LA POBLACIÓ
PERÒ ES BENEFICIA DE LA POLÍTICA
FISCAL EXPANSIVA I SÍ QUE TOTS
PERDEN PER LA POLÍTICA MONETÀRIA
RESTRICTIVA”**

**Quan diu fer neteja,
vol dir que tancaran
negocis?**

Hi haurà gent que no podrà tornar alguns crèdits, negocis que s'hauran compromès amb treballadors que no podran acabar temporada amb els números previstos. Perquè el juliol ha estat més flux de l'esperat. Els restaurants van voler ampliar serveis,

i si la demanda, sobretot el juliol, no ha estat la prevista, les nòmines pesen, i si l'agost no millora i compensa, el setembre hi haurà problemes. Açò és un procés normal en economia en els aparellaments de oferta i demanda segons els moviments de preus. El desitjable seria que es mantinguessin aquells negocis que tenen una correspondència entre la qualitat de l'oferta i el preu que demanen. Hem d'entendre el turisme com una activitat 'industrial' i a un lloc que te elements naturals i d'entorn privilegiats. Cada any hi ha d'haver excedents per reposicions de millora i noves inversions... No es pot entendre com un "salvar la temporada" i ja veurem l'any vinent a la cerca d'un traspàs o d'una plusvàlua especulativa.

Unidad de
GINECOLOGÍA y OBSTETRICIA

Dr. Pedro Suárez Lémus
Dra. Mireya Di Flaviano

En nuestra unidad, ahora también te ofrecemos:

- Vacuna tetravalente para la prevención del cáncer del cuello de útero y lesiones genitales asociadas
- Ecografías 3D y 4D

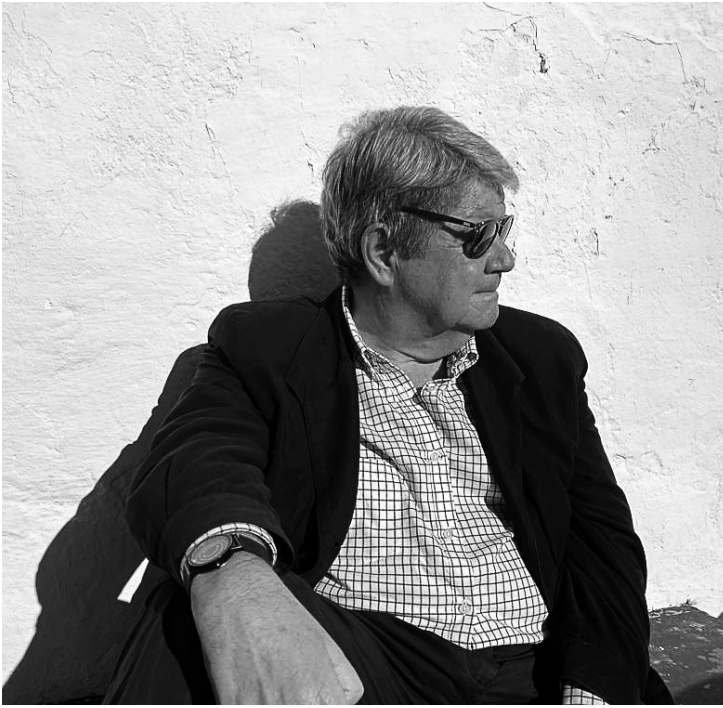
Cuidamos siempre de ti!

CONSULTA CITA PREVIA Y
URGENCIAS 24H.
971480505 • 971481500

Clínica
Juaneda Menorca
cuida de ti

RedAsistencialJuaneda

www.redasistencialjuaneda.com

Una de les paraules més sentides a nivell econòmic és la inflació...

La inflació que tenim ara és la que es mou per factors conjunturals. Allò que no sabem és fins quin punt aquestes conjuntures es mantindran. Van dir que la guerra d'Ucraïna duraria poc i encara està ben viva; s'havia creat un corredor per treure el gra del país i ja no hi és; el petroli ara està baix, i res impedeix que pugui; els preus de l'energia són volàtils, igual que els preus de minerals molt bàsics per les noves tecnologies... Ens podem consolar pensant que altres països, com el Regne Unit -principal client de la illa- tenen la inflació més alta, i en el món global açò és important perquè els avantatges comparatius tenen a veure amb el nivell de preus i la cotització de la divisa. De moment Pedro Sánchez pot treure pit i dir que l'economia li somriu.

Amb l'argument de la inflació s'ha aplicat una pujada de tipus d'interès molt important. Però fins quin punt està justificat que en nom de la inflació s'hagi de provocar un patiment molt gran a moltes famílies que es veuen ofegades per aquesta pujada de tipus, bàsicament de les hipoteques?

El Banc Central Europeu només te encarregada la política monetària. La política fiscal continua en mans dels Estats. En aquests moments, la política fiscal és expansiva, es gasta allò que no s'ingressa, amb la generació del deute europeu mutualitzat, al principi per donar liquiditat als països durant la crisi. Un exemple clar és Espanya. Açò certament genera una empenta al consum, que a la vegada puja la inflació. Per l'altra banda, la política monetària, en mans del BCE, ha de posar el fre. Cadascú actua per ell. Un escalfa i l'altra refreda. Davant açò, l'únic que pot fer el Banc

Central és provar de reduir el consum privat pujant el tipus d'interès, perquè si a tu t'augmenten els interessos et quedaran menys doblers per gastar en la resta de coses. Açò és llastimós, perquè no sempre els que perden per la política monetària restrictiva són els que treuen avantatge de la política fiscal expansiva. Si tens una hipoteca i no estàs en un sector afavorit pel consum o les inversions públiques, pateixes. Açò forma part del disseny d'Europa. A Estats Units, la Reserva Federal se'n cuida de les dues coses, política monetària i fiscal. A Europa, la política fiscal continua en mans dels estats, i la política monetària en mans del Banc Central Europeu.

Açò hauria de canviar?

Per donar credibilitat a l'euro, sí, hauria de canviar. Tu no pots donar estabilitat a una moneda si només domines una pota de la política econòmica. Com pots escalfar o refredar l'economia si altres et juguen a la contra? Aquesta falta de coordinació és congènita a Europa i a vegades fa dubtar del seu futur.

Si s'unifiqués la política fiscal i monetària, qui hauria de controlar-ho: els polítics o els tecnòcrates del Banc Central Europeu?

A Estats Units s'ha optat per una agencialització de la política econòmica, perquè l'economia vol estabilitat i credibilitat, i la política sola no la dóna i per açò es delega aquesta tasca a algú altre, en aquest cas, a la Reserva Federal i al Tressor. Açò es pot veure com un segrest de la democràcia, perquè generalment es considera que entitats com el Banc Central Europeu, tot i que es facin audiències i puguin ser cridats per retre comptes, són autoritats massa independents. En realitat, tenen autonomia plena dins la funció que se'ls hi ha donat. Quan es va crear Europa els Estats tradicionals no varen voler renunciar a la política fiscal, entre altres coses per la por que hi havia de perdre poder econòmic. Aquí, primer és un Estat i després Europa. A Estats Units, primer és la federació i després cada estat federat. Crec que amb açò no hi ha res a fer a casa nostra, i tant debò se coordini millor la política fiscal i la monetària.

Per tant, si el Banc Central Europeu apuja els tipus d'interès per refredar l'economia, però per l'altra banda els estats estan escalfant-la amb la seva política fiscal, s'està allargant innecessàriament aquest moment de tipus alts per la descoordinació entre les dues parts?

Sí però no per sempre, perquè en algun moment, que arribarà prest, es demanarà consolidació fiscal, que vol dir que tots els que gastaven allò que no ingressaven hauran de fer marxa enrere.

Quan arribarà aquest moment?
Quan els alemanys, austríacs,
holandesos... vegin que la
situació és insostenible perquè a
ells no els beneficia prou i posa
massa risc sobre el Banc Central
Europeu, que és el darrer
esglaó. Quan la Unió Europea
demani aquesta consolidació,
el Banc Central Europeu hi
estarà d'acord perquè significarà
reconduir l'economia, i llavors
serà quan nosaltres patirem. I
açò està a punt de passar. Si
Alemanya remuntés molt,
aquesta necessitat de tocar la
cresta als països que gasten
molt sense ingressar prou no
arribarà tant prest. Però si els va
malament, el malestar creixerà i
les pressions augmentaran...

La política de tipus d'interès alts per tant seguirà?

Lagarde va dir que encara no pot dir si els tipus d'interès han tocat sostre. Els analistes estudien el deute a futur, i sembla que fins el 2025, els tipus es mantenen. Per tant, les hipoteques potser que baixin el 2025.

La pujada de tipus que aplica el Banc Central té un efecte directe sobre la ciutadania, però jo no he sentit cap polític que qüestionari si s'està excedint en aquesta política...

Açò tècnicament se li diu desemparellament: els interessos dels països europeus no són els mateixos. Els que acaben prevalent són els dels països forts, cosa que és normal. Si tu vols decidir per tu mateix o poder tenir força per dir allò que s'ha de fer, no has de tenir deutes. Aquestes són les regles de joc. Cal tenir en compte el pes que té l'economia espanyola al conjunt d'Europa, un pes que no és una quota democràtica, perquè no es demana a la gent que pensa sobre els tipus d'interès. A més, l'estatus quo juga amb una força increïble. Els bancs han estat els grans interessats d'aquesta pujada, de tipus, perquè sense ella només vivien de comissions i no podien treure profit de la diferència entre l'interès amb el que deixen doblers i l'interès amb el que el reben. Els bancs, quan el tipus d'interès han estat 0 o negatius, no tenien marge per fer açò, i per tant tota la rendibilitat s'havia d'obtenir a través de comissions, una pràctica que està molt mal vista entre els ciutadans. Els bancs són ara els primers interessats en la pujada dels tipus d'interès.

“ELS BANCS S'ESTAN LUCRANT AMB LA PUJADA DE TIPUS D'INTERÈS I INCIDEIXEN MOLT EN EL NOSTRE SISTEMA ECONÒMIC. A DINS D'EUROPA, QUI POT INFLUIR SÓN ELS GOVERNOS, I DINS D'AQUESTS LES ENTITATS FINANCERES MANEN MASSA”

Clama al cel que ells, amb una pujada com la ja registrada, no en tornin una part als dipositants, als estalviadors. És una cosa que no passa gairebé a cap altre país europeu. Els bancs s'estan lucrant i viuen massa feliços. Manen molt.

Per altra banda, potser aquest 8 per cent que representa l'economia espanyola a Europa hauria de demanar que es qüestionés si és necessari pujar tant els tipus per fer baixar la inflació fins al 2 per cent, que és la referència que s'ha donat

el BCE, quan tal vegada un 4 per cent d'inflació també seria tolerable. Aquesta visió democràtica no existeix. Són els governs que influeixen en certa mesura, i dins els governs qui fins ara duen la veu cantant de manera exagerada és l'estatus quo econòmic, i les entitats financeres en particular.

Ningú no es queixarà dins les entitats financeres de que se pugin els tipus.

Ho diu vostè, que coneix bé el tema des de dins perquè ha estat conseller del Banc d'Espanya.

Sí. Dotze anys. Prou que vaig denunciar pràctiques com les que els bancs que cobrin comissions per gestionar fons a tipus fixes tant si els gestionen bé com si els gestionen malament, o ara que no retribueixin als dipositants. Des d'un punt de vista de legitimitat, ara mateix els bancs són quasi tant condemnables com a vegades la indústria farmacèutica o la tabaquera, tot i que ells es beneficien de la bancarització del crèdit del que depen l'economia espanyola, per una menor exposició a la borsa.